

Algemeen Bestuur en directie WIL
T.a.v. de heer B. van Raalte
Postbus 2708
3430 GC NIEUWEGEIN

Nieuwegein, 18 mei 2026

Zienswijze Financiële Begroting 2027

Geacht Bestuur en directie,

De Cliëntenraad WIL (hierna te noemen CR WIL) heeft kennisgenomen van de Financiële Begroting 2027 van Werk en Inkomen Lekstroom. CR WIL maakt zich zorgen over de ontwikkeling van de begroting en de onderliggende aannames waarop deze is gebaseerd. De financiële begroting van 2026 geeft een stijging van € 77.380.868 oplopend naar € 97.630.008 in 2030 aan. In eerdere overleggen is herhaaldelijk aandacht gevraagd voor het terugdringen van volumestijgingen en het beheersen van de uitgaven. CR WIL constateert echter dat de huidige ontwikkeling nog onvoldoende laat zien dat deze maatregelen daadwerkelijk effect hebben gehad.

CR WIL constateert dat de begroting op meerdere punten sterk gebaseerd lijkt op aannames en “gewenste” uitkomsten, in plaats van op realistische verwachtingen gebaseerd op eerdere ervaringen en gerealiseerde cijfers. Daarom vindt CR WIL het belangrijk dat gewerkt wordt vanuit een reëel scenario en niet vanuit een ideaalbeeld. In eerdere gesprekken is al aangegeven dat het belangrijk is om af te stappen van zogenoemde “ideale begrotingen” en meer te sturen op realistische financiële scenario’s die aansluiten bij de praktijk.

Klantvolume / loonkostensubsidie

Positief is dat de CR WIL ziet dat de loonkostensubsidie in de begroting met 20% stijgt door de groei van baangarantiebanen en de ambities binnen de Sociale Infrastructuur Lekstroom Werkt. CR WIL is blij met deze prioritering en is benieuwd naar de aanpak van de WIL en hoe medewerkers hierop voorbereid gaan worden. CR WIL constateert dat de uitstroom richting loonkostensubsidie in voorgaande jaren achterbleef bij de verwachtingen.

CR WIL vindt het daarnaast van groot belang dat inwoners met arbeidscapaciteit daadwerkelijk aan het werk worden geholpen. Binnen de WIL zijn nog relatief veel mensen met arbeidscapaciteit aanwezig binnen de uitkeringen. De CR WIL ziet graag dat er meer werk wordt gemaakt van daadwerkelijke uitstroom naar fulltime, parttime, beschut werk, vrijwilligerswerk en loonkostensubsidie. Immers het is de CR WIL niet ontgaan dat de prestaties van de WIL ten opzichte van de referentiegroepen onvoldoende zijn. Onderzoeken hebben aangetoond dat binnen de WIL een relatief grote groep cliënten arbeidscapaciteit heeft die onvoldoende benut wordt. Waar in deze zienswijze wordt gesproken over de WIL, bedoelt de CR WIL tevens de Lokale Werkteams. Juist omdat de WIL gekort wordt op de BUIG-gelden ligt hier een belangrijke en urgente taak.

In deze begroting wordt uitgegaan van een structurele stijging van het cliëntenvolume van 2% per jaar. Hoewel dit aansluit bij landelijke gemiddelden, is de CR WIL van mening dat de hoogste prioriteit juist moet liggen bij het vergroten van de uitstroom in plaats van het accepteren van structurele groei van de instroom.

Bijkomend voordeel:

- Armoede wordt bestreden door werk
- Cliënten worden in hun kracht gezet
- Forse stijgingen, zoals nu vermeld in de Begroting WIL 2026-2030 (pagina 8), kunnen worden teruggebracht
- Door verbeterde referentiecijfers zullen de kortingen op de BUIG-gelden kunnen afnemen
- De extra vergoeding van het Rijk op de loonkostensubsidie zal toenemen.

De CR WIL pleit, tot slot, al langer voor een modernisering, herijking, plaats en functie van WerkWIJSS binnen het sociaal domein van de vier deelnemende gemeenten. De CR WIL is van mening dat het werkgebied en de klantaantallen hierdoor positief kunnen toenemen. Op eerdere suggesties van de CR WIL middels eerdere zienswijzen zouden wij graag vernemen wat hiermee gedaan is of gaat worden. De herinrichting van WerkWIJSS kan hier volgens de CR WIL een positieve bijdrage aan leveren.

Personeelskosten / werkdruk / ziekteverzuim

CR WIL maakt zich zorgen over de hoge werkdruk en het ziekteverzuim binnen de organisatie. Uit de begroting blijkt dat sprake is van hoge ziekteverzuimcijfers en dat deze aan het einde en begin van het jaar relatief hoog zijn. De CR WIL vraagt zich af welke concrete maatregelen genomen worden om het verzuim terug te dringen en de duurzame inzetbaarheid van medewerkers te verbeteren.

CR WIL ziet daarnaast dat in de begroting wordt uitgegaan van minder inhuur van personeel en dat inhuur op meerdere onderdelen zelfs op nihil is gesteld. CR WIL acht het niet realistisch dat inhuur op meerdere onderdelen volledig op nihil wordt gesteld, hoewel de cliëntenraad een vermindering van inhuur vanzelfsprekend ondersteunt. De CR WIL is het ermee eens dat ook in de komende jaren sprake zal blijven van ziekteverzuim, uitstroom en vervanging van personeel. Om die reden vindt de CR WIL dat in de begroting moet worden uitgegaan van een reëel en taakstellend scenario. Het nu geschetste ideaalbeeld lijkt de CR WIL niet haalbaar.

Dienstverlening: van NUL-lijn naar dynamische lijn

Ten aanzien van de dienstverlening heeft de CR WIL al vaker aangegeven dat het vasthouden aan de nul-lijn onvoldoende mogelijkheden biedt. Volgens de CR WIL zou dit beter een dynamische lijn kunnen zijn, zodat meer flexibiliteit ontstaat.

De WIL heeft daarnaast te maken met grote afhankelijkheid van externe factoren, zoals statushouders, landelijke wetgeving en economische ontwikkelingen, terwijl de organisatie daar zelf beperkt invloed op heeft.

Meer flexibiliteit door 'wisselgeld' WIL

CR WIL pleit voor 3 miljoen euro wisselgeld voor de WIL. Dit is het gemiddelde tussen het reële en het worst-case scenario (pag. 19 Risicoparagraaf). Hierdoor ontstaat meer flexibiliteit en hoeven niet voortdurend eerste en tweede begrotingswijzigingen plaats te vinden. CR WIL adviseert daarom om de WIL meer ruimte en mandaat te geven, zodat niet voortdurend tussentijdse begrotingswijzigingen nodig zijn.

De CR WIL heeft eerder aangegeven dat het voortdurend aanpassen van de begroting via eerste en tweede begrotingswijzigingen veel tijd, energie en geld kost en daarnaast zorgt voor extra druk op medewerkers. Dit draagt volgens de CR WIL niet bij aan een positief en betrouwbaar beeld richting de individuele gemeenteraden. Er wordt immers meerdere keren per jaar om extra geld gevraagd door de WIL ten opzichte van de eerdere begroting, terwijl uit de eerste begroting vaak al duidelijk blijkt dat aanvullende middelen noodzakelijk zullen zijn.

Huisvestingskosten onder de loep

Daarnaast heeft de CR WIL vragen over de huisvestingskosten. In de begroting wordt gesproken over een stijging van 2,3% van de huisvestingskosten. Kijkend naar de absolute bedragen in de tabel lijkt dit echter niet correct. De huisvestingskosten stijgen van € 743.159 naar € 817.474 in 2027. De CR WIL komt daarmee op een aanzienlijk hogere stijging dan de genoemde 2,3%.

De CR WIL vraagt daarom waar dit verschil vandaan komt en hoe dit zich verhoudt tot het genoemde inflatiepercentage. De CR WIL vindt het belangrijk dat de begroting transparant en uitlegbaar is en dat percentages aansluiten bij de daadwerkelijke bedragen in de begroting.

Digitalisering in combinatie met LEAN werken

Ook rondom ICT en automatisering heeft de CR WIL aandachtspunten. Mogelijk biedt ICT in de toekomst oplossingen voor onderdelen van de dienstverlening, maar volgens de CR WIL is ICT niet voor alle onderdelen een oplossing, zoals bijvoorbeeld voor BBZ.

Daarbij vraagt de CR WIL aandacht voor LEAN werken binnen de organisatie. Goede processen en minder herhaaldelijke werkzaamheden en berekeningen besparen medewerkers veel tijd, verminderen werkdruk en dragen bij aan kostenbeheersing. De CR WIL vindt het belangrijk dat digitalisering ondersteunend blijft aan de uitvoering.

Begroting 2026-2030

De CR WIL ziet forse stijgingen binnen de begroting 2026-2030. De totale begroting stijgt van circa 77 miljoen euro naar bijna 98 miljoen euro (pag. 8). Dit betekent een stijging van ruim 20 miljoen euro in vier jaar tijd. De CR WIL maakt zich zorgen over deze ontwikkeling en vraagt zich af hoe beheersbaar het systeem op deze manier blijft. De kosten rijzen fors en de CR WIL vraagt zich af of de WIL zelf niet schrikt van deze cijfers en welke concrete maatregelen genomen worden om deze ontwikkeling te voorkomen.

Ook de regelingskosten en uitvoeringskosten nemen fors toe. De totale regelingskosten stijgen van circa 54 miljoen euro naar ruim 70 miljoen euro en de uitvoeringskosten van 22,5 miljoen naar 27 miljoen euro. Wat hierbij opvalt is dat het percentage uitvoeringskosten van de totale regelings- en uitvoeringskosten afneemt over de jaren, namelijk:

2026: 30%

2027: 28,4%

2028: 28%

2029: 27,7%

2030: 27,5%

De CR WIL vraagt zich af waardoor dit wordt veroorzaakt. CR WIL begrijpt dat indexering en inflatiecorrectie meegenomen moeten worden, maar vraagt zich af of de verwachte stijging van cliëntenaantallen realistisch is.

Wet op de lijkbezorging

Verder plaatst de CR WIL vraagtekens bij de post Wet op de lijkbezorging. In de begroting blijft dit bedrag gelijk, terwijl sprake is van vergrijzing, jaarlijkse inflatieaanpassing en stijgende energiekosten. De CR WIL vraagt zich af hoe realistisch deze aanname is.

Tot slot

De CR WIL vraagt blijvende aandacht voor een gezonde financiële basis, waarbij kostenbeheersing hand in hand gaat met het waarborgen van goede ondersteuning en continuïteit van dienstverlening aan cliënten van de WIL.

Met vriendelijke groet,

Lennard de Kok, Secretaris Cliëntenraad WIL